

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

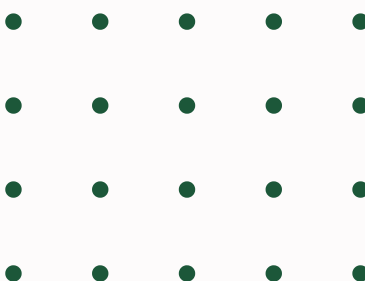
Siikalatva
Suomen keskipisteessä

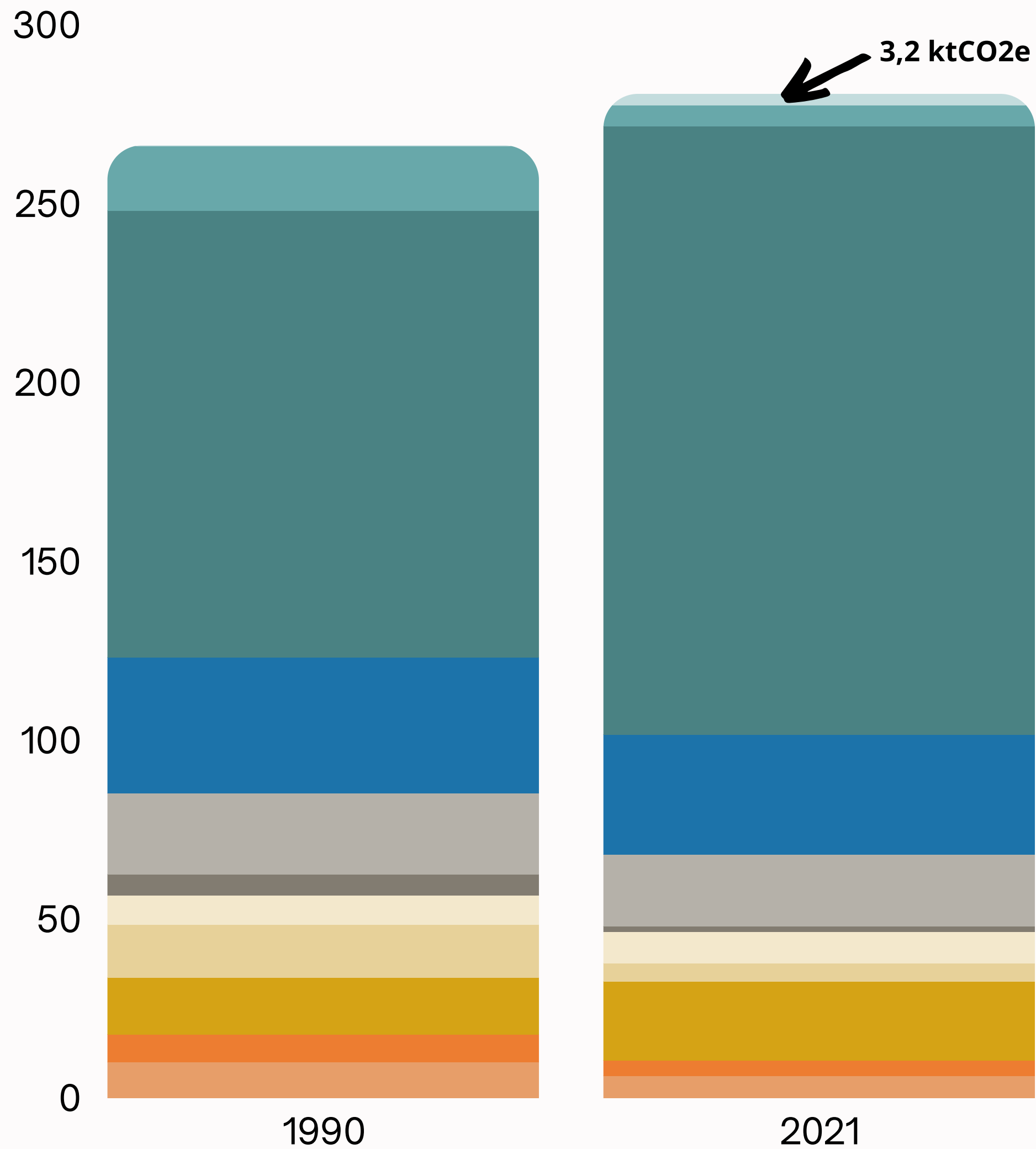

HAAPAVEDEN-SIIKALATVAN SEUTUKUNNAN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

Ympäristöministeriön rahoittama

Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan ilmastosuunnitelma -hanke

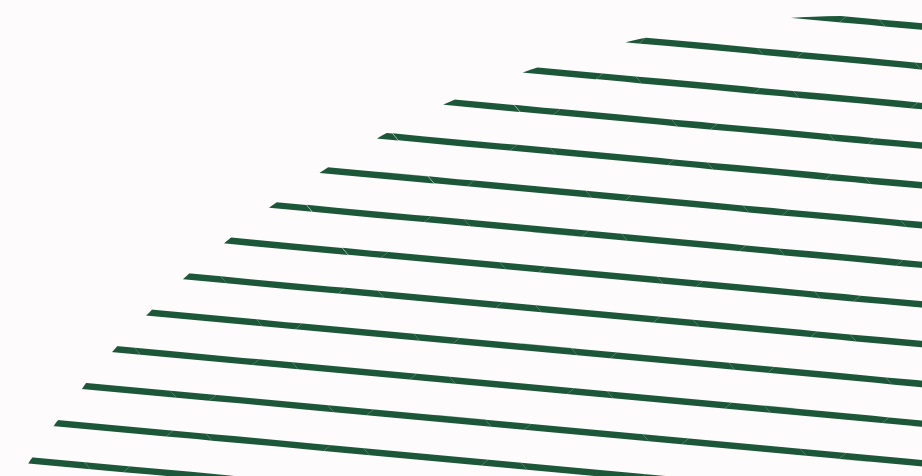

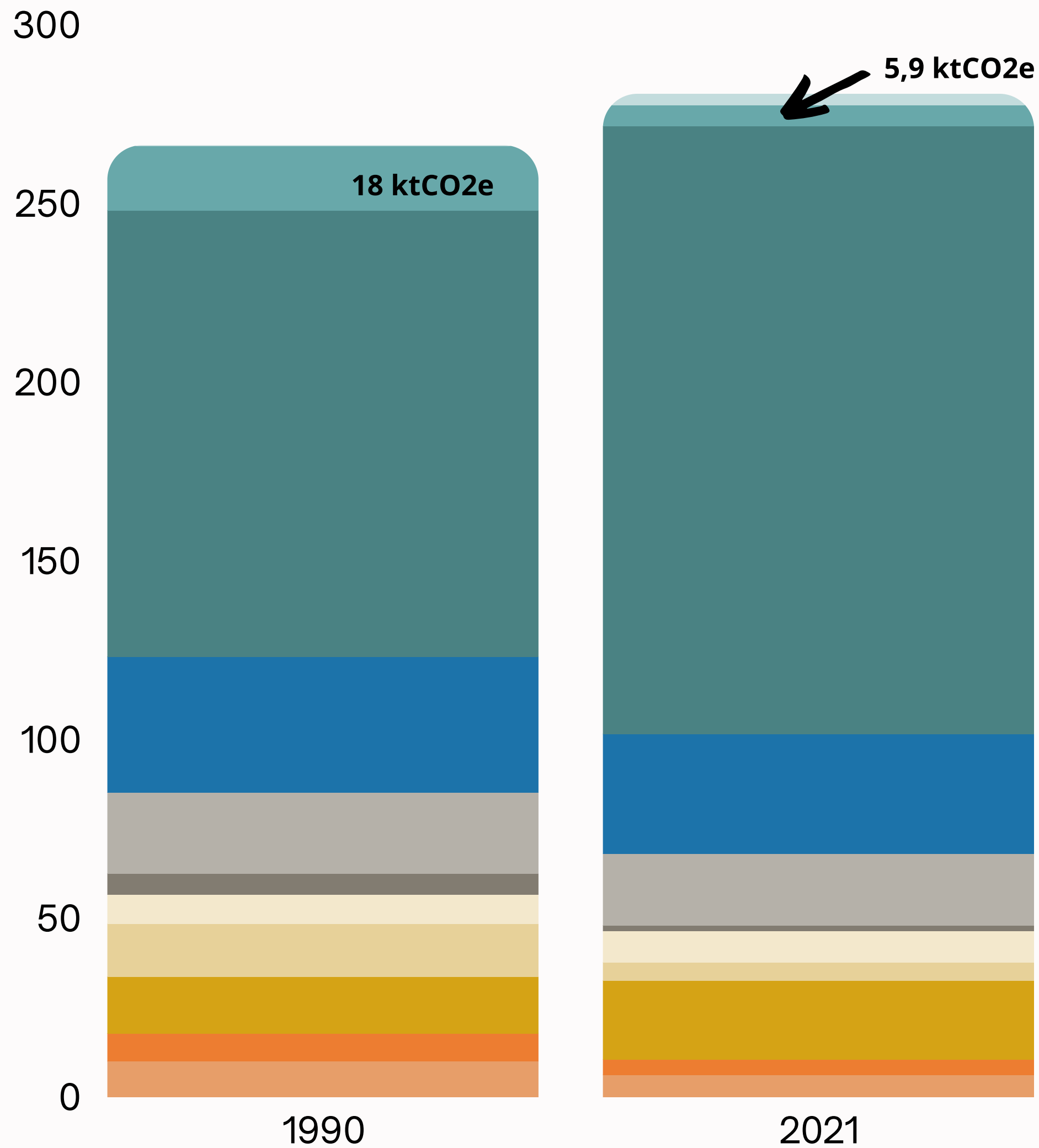
F-kaasut

Fluorattujen kasvihuonekaasujen määrä oli 0 ktCO₂e vuonna 1990 ja 3,2 ktCO₂e vuonna 2021.

F-kaasujen osuus seutukunnan kokonaispäästöistä vuonna 2021 oli 1 %.

F-kaasujen päästöt jaetaan laskennassa neljään sektoriin: kaupan ja ammattikeittiön kylmälaitteisiin, rakennusten ilmastointilaitteisiin, ajoneuvojen ilmastointilaitteisiin sekä muihin lähteisiin.

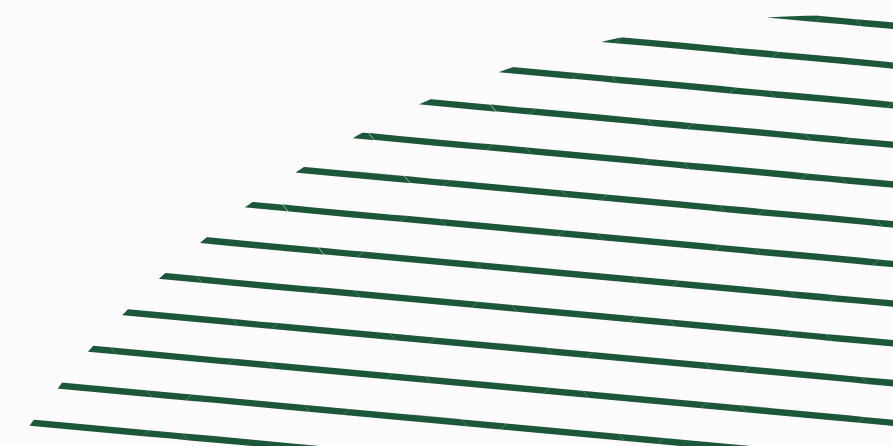

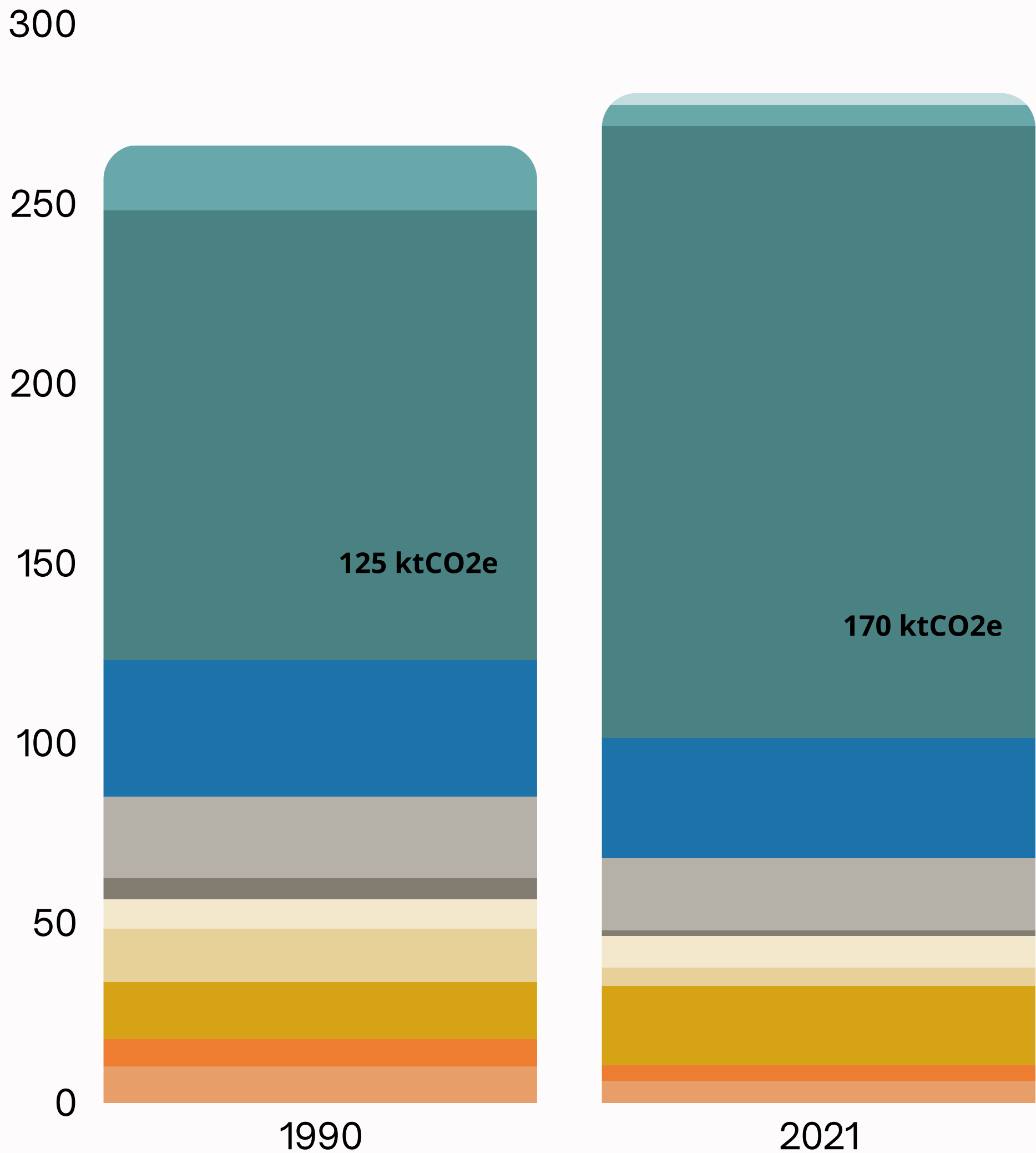
Jätteiden käsittely

Jätteiden käsittelyn päästöt olivat vuonna 1990 18 ktCO₂e ja vuonna 2021 5,9 ktCO₂e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 67 %.

Jätteiden käsittelyn päästöt olivat vuonna 2021 seutukunnan kokonaispäästöistä 2 %.

Jätteiden käsittelyn päästöt pitävät sisällän kaatopaikkojen, kompostoinnin, mädätyksen ja jätevedenpuhdistuksen kasvihuonekaasupäästöt.

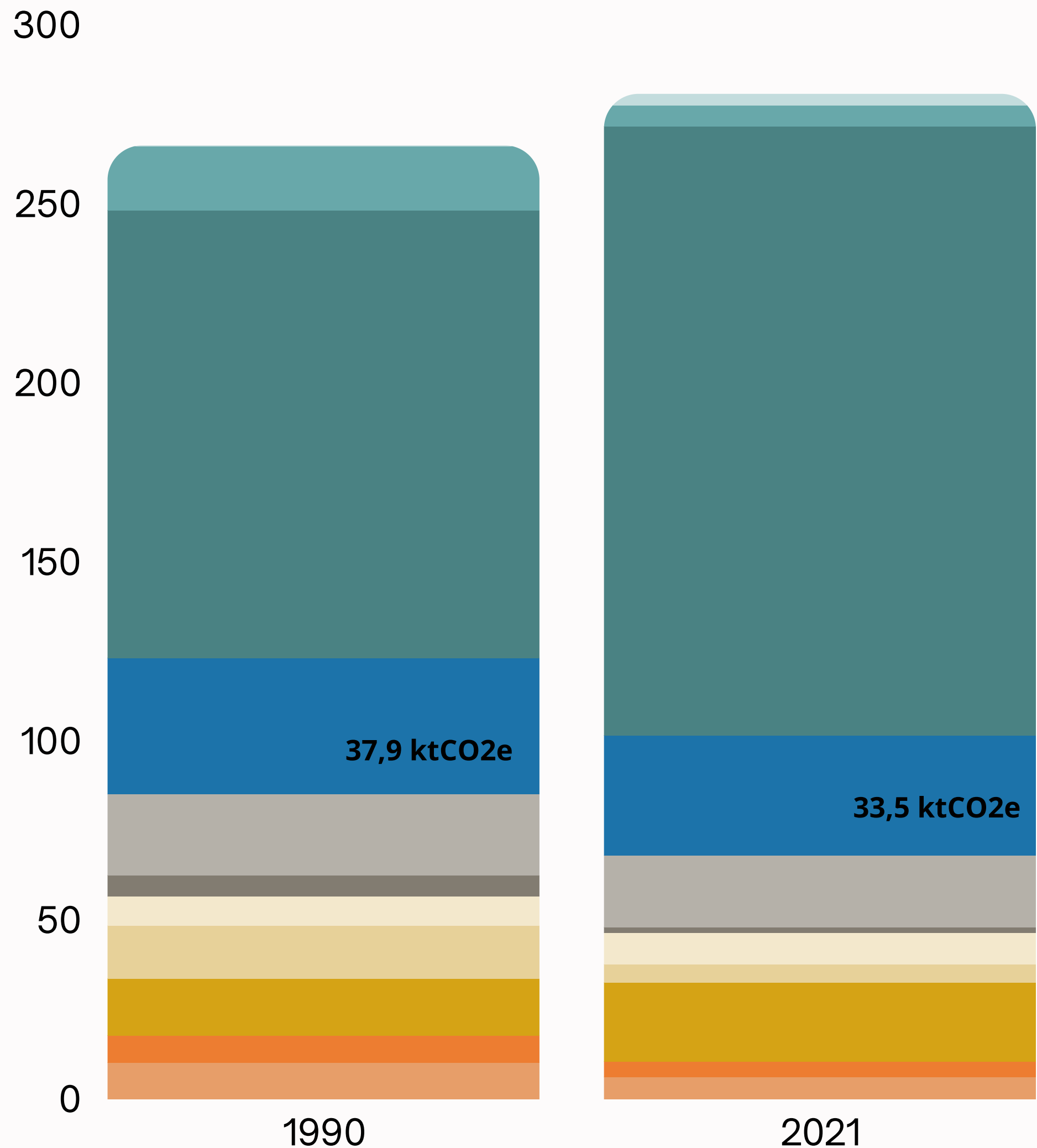

Maatalous

Maatalouden päästöt olivat vuonna 1990 125 ktCO₂e ja vuonna 2021 170 ktCO₂e. Päästöt olivat nousseet 36 % vuoteen 2021 mennessä.

Seutukunnan kokonaispäästöistä maatalouden päästöt olivat vuonna 2021 61 %.

Maatalouden päästöihin kuuluvat metaani- ja typpioksidipäästöt, jotka ovat lähtöisin kotieläimistä, lannasta ja maatalousmailta. Lisäksi päästöihin lasketaan kalkituksen ja urealannoituksen hiilidioksidipäästöt.

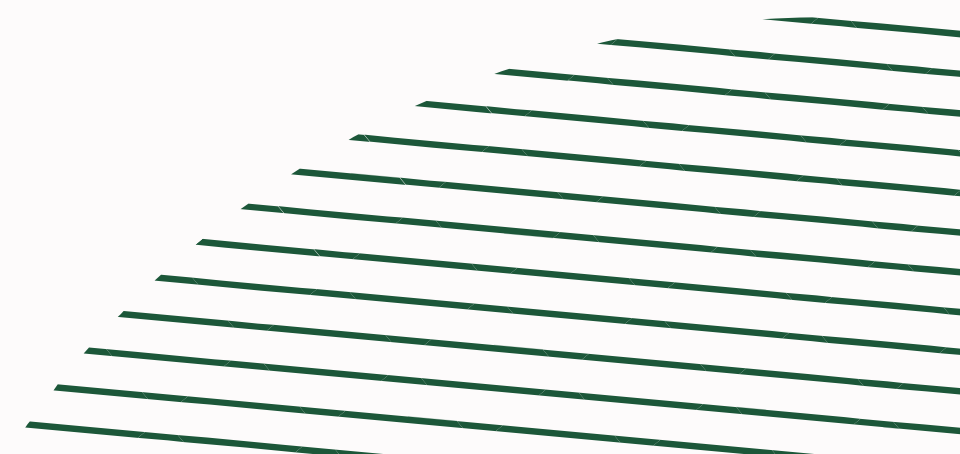

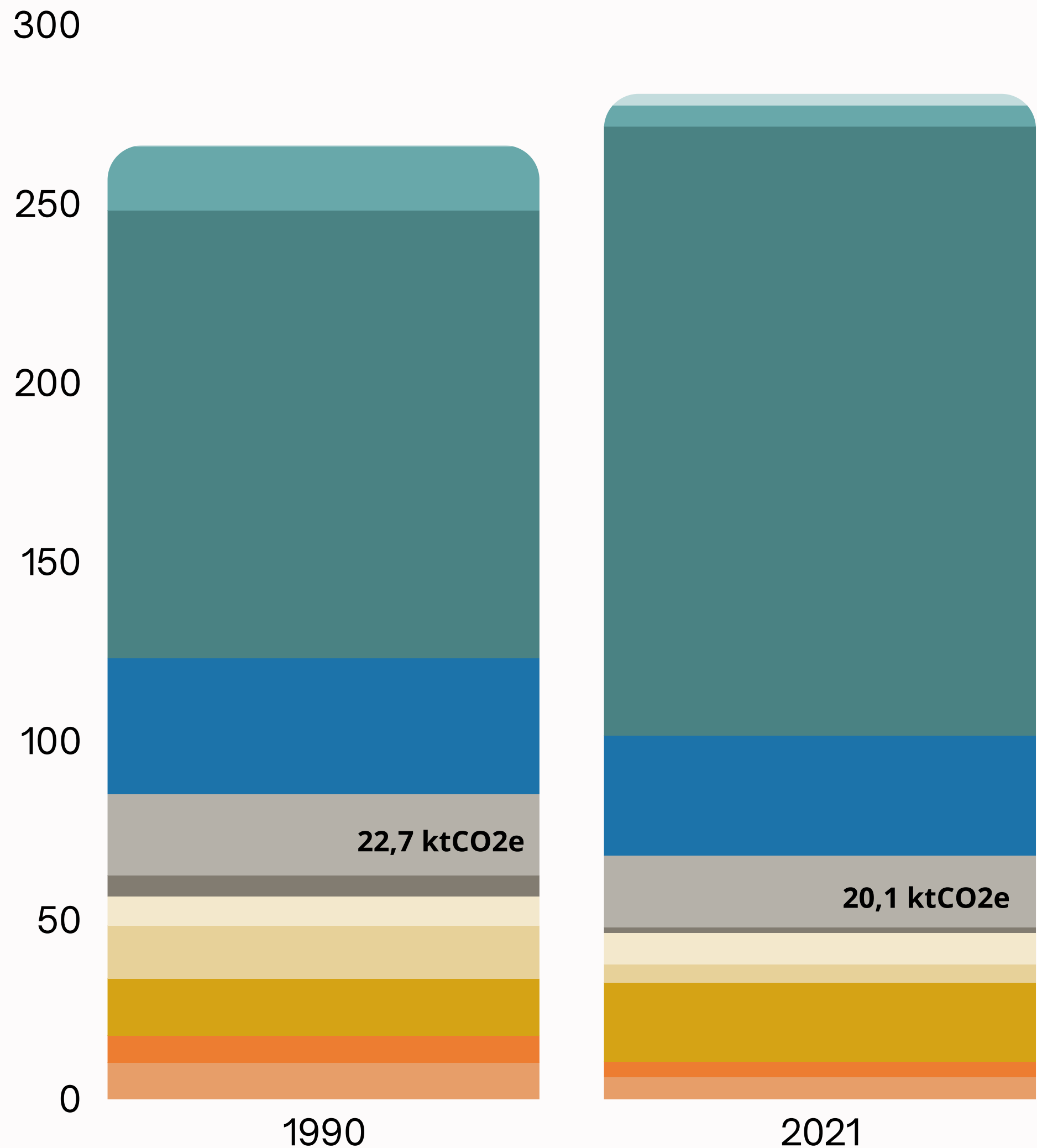
Tieliikenne

Tieliikenteen päästöt olivat vuonna 1990 37,9 ktCO2e ja vuonna 2021 33,5 ktCO2e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 12 %.

Tieliikenteen päästöt olivat vuonna 2021 seutukunnan kokonaispäästöistä 12 %.

Tieliikenteen päästöihin laskentaan henkilöautojen, moottoripyörien, mopojen ja mopoautojen päästöt. Myös paketti-, linja- ja kuorma-autojen päästöt lasketaan mukaan, pois lukien niiden läpiajoliikenne.

Työkoneet

Työkoneiden päästöt olivat vuonna 1990 22,7 ktCO₂e ja vuonna 2021 20,1 ktCO₂e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 12 %.

Työkoneiden päästöt olivat vuonna 2021 seutukunnan kokonaispäästöistä 7 %.

Kuntien laskennassa työkoneet on jaettu viiteen luokkaan: rakennustyökoneet, kaivos- ja teollisuustyökoneet, tietyökoneet, maa- ja metsätaloustyökoneet ja muut työkoneet.

Laskenta perustuu VTT:n TYKO-malliin (Suomen työkoneiden päästölaskentamalli) sekä SYKEN FRES-malliin (päästöjen alueellinen skenaariomallinnus).

300

250

200

150

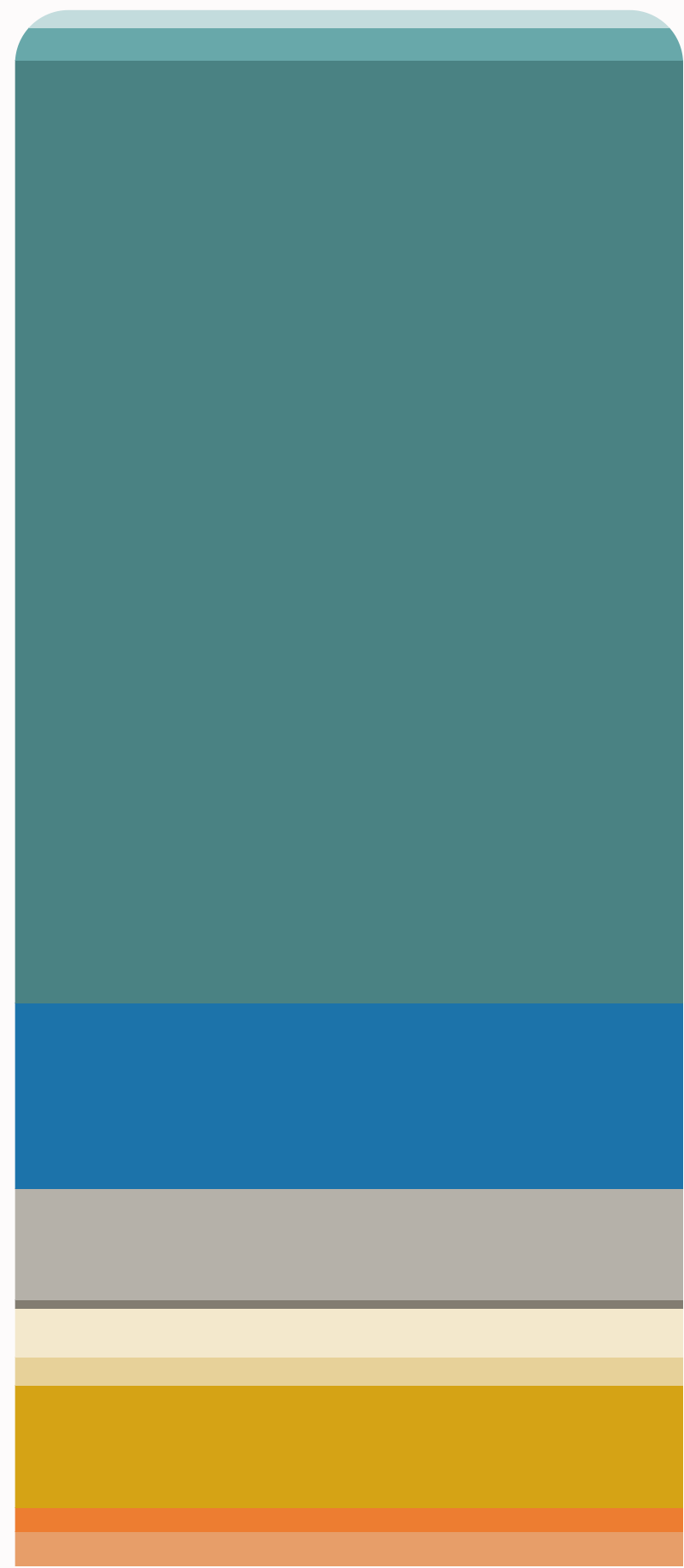
100

50

0

1990

2021

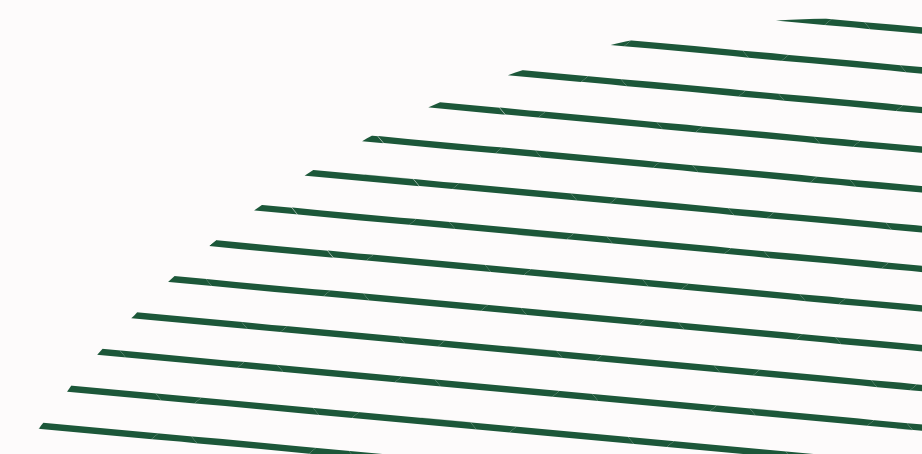
Teollisuus

Teollisuuden päästöt olivat vuonna 1990 5,9 ktCO₂e, ja vuonna 2021 1,6 ktCO₂e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 73 %.

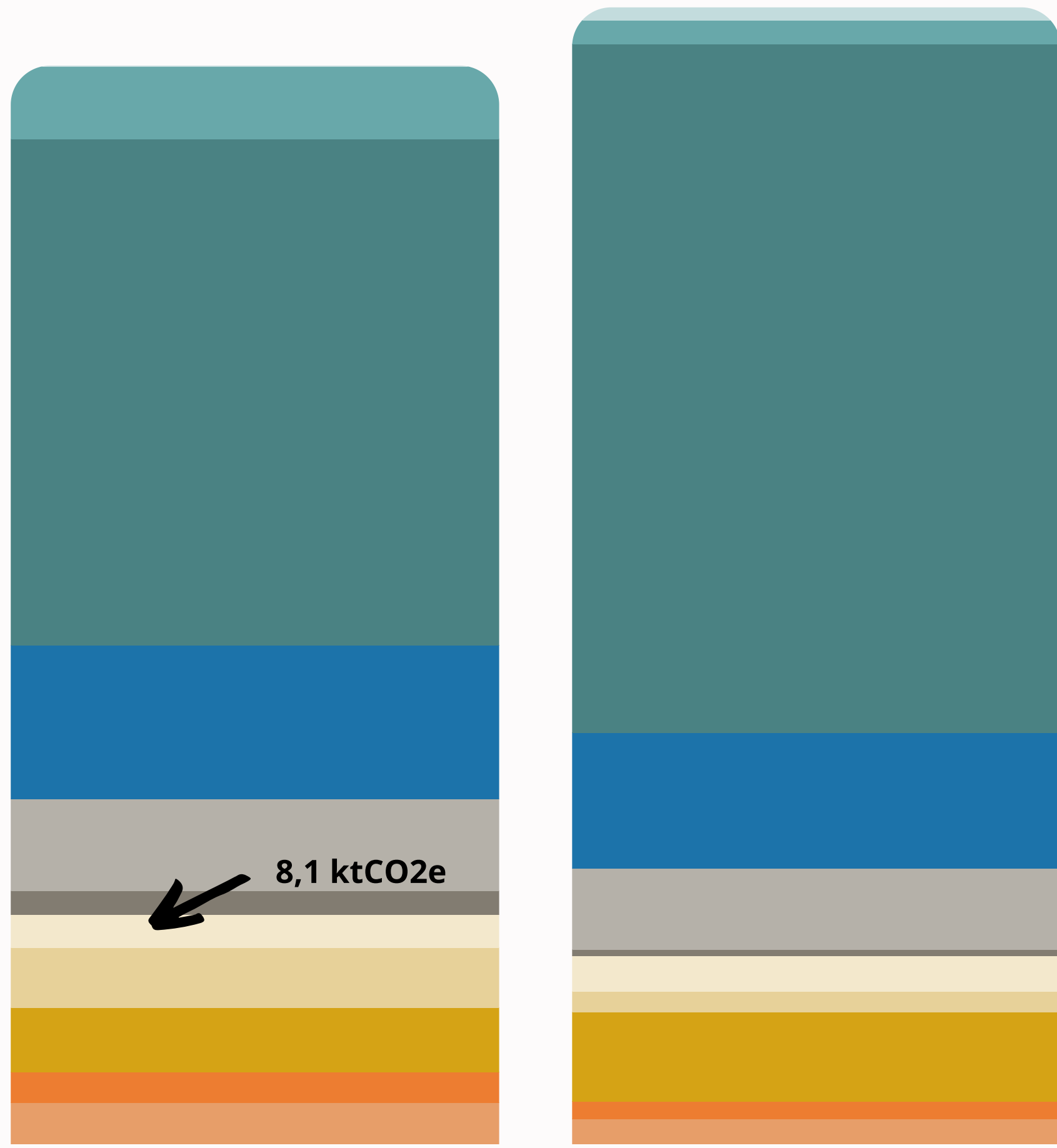
Vuonna 2021 teollisuuden päästöt olivat seutukunnan kokonaispäästöistä 1 %.

Teollisuuden päästöt eivät sisällä päästökauppasektoria, vaan taakanjakosektorin mukaiset pienet teollisuus- ja lämpölaitokset.

← 1,6 ktCO₂e

300
250
200
150
100
50
0

1990

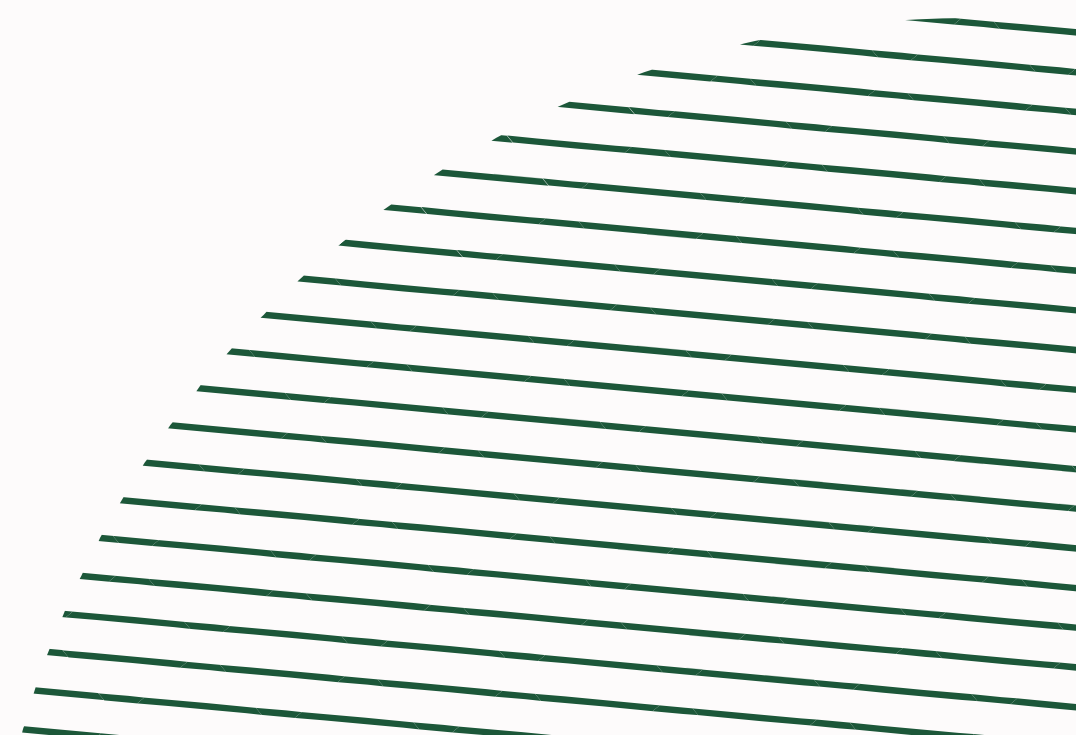
2021

Muu lämmitys

Muun lämmityksen päästöt olivat vuonna 1990 8,1 ktCO₂e ja vuonna 2021 8,7 ktCO₂e. Päästöt olivat nousseet vuoteen 2021 mennessä 7 %.

Seutukunnan kokonaispäästöistä muun lämmityksen osuus oli vuonna 2021 3 %.

Muun lämmityksen päästöihin lasketaan maakaasu, raskas polttoöljy, turve ja hiili.

300

250

200

150

100

50

0

1990

14,9 ktCO2e

2021

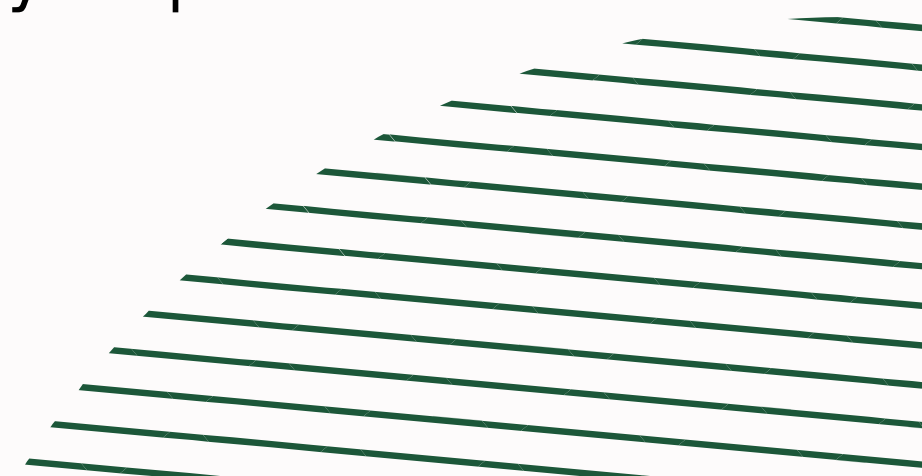
5,2 ktCO2e

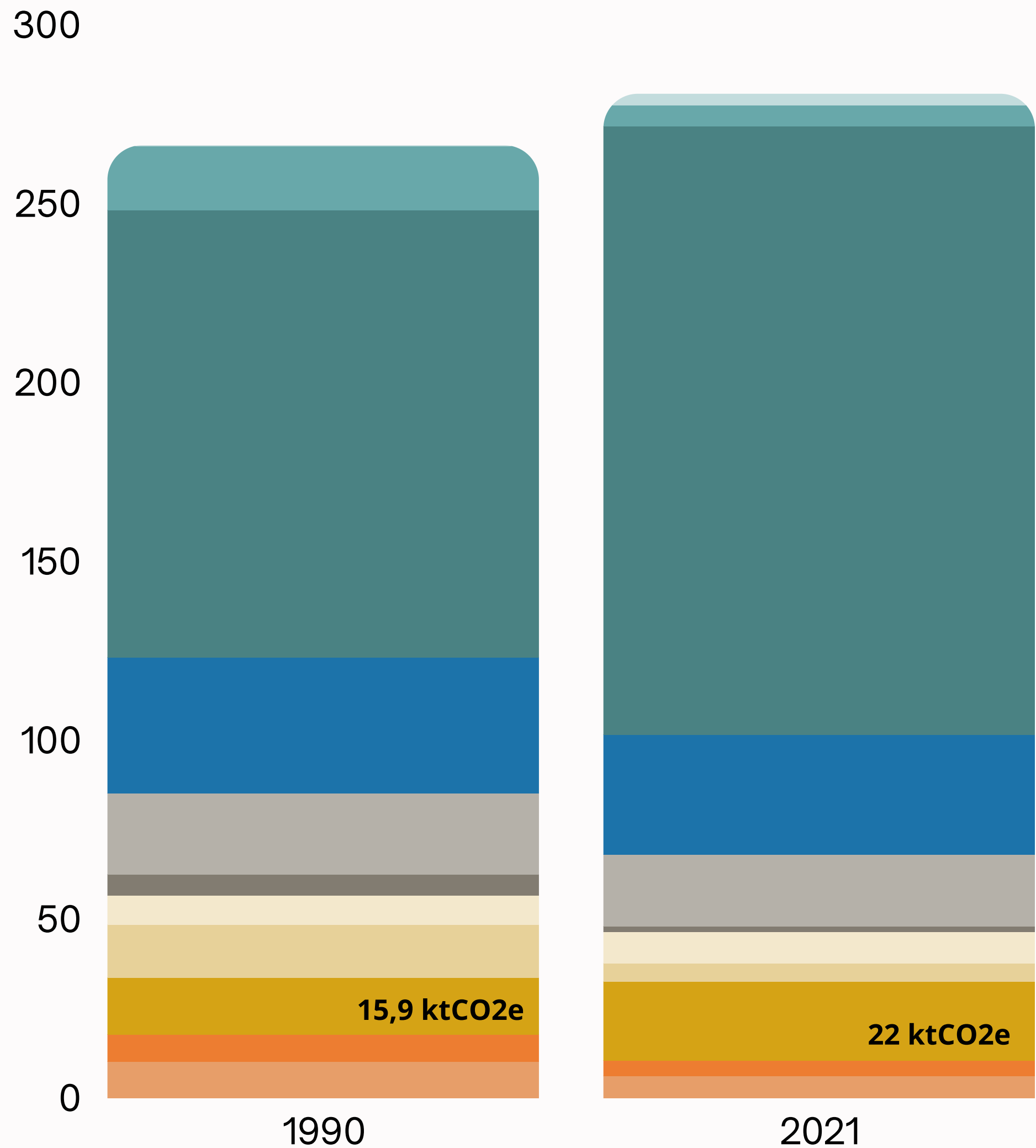
Öljylämmitys

Öljylämmityksen päästöt olivat vuonna 1990 14,9 ktCO2e ja vuonna 2021 5,2 ktCO2e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 65 %.

Seutukunnan kokonaispäästöistä vuonna 2021 öljylämmityksen osuus oli 2 %.

Laskennassa jaetaan valtakunnallisesti kulutettu lämmitysöljy kunnille tietyin allokatioperustein, huomioiden esimerkiksi kuntakohtaiset rakennustyyppimäärät sekä alueelliset erot lämmitystarpeessa.

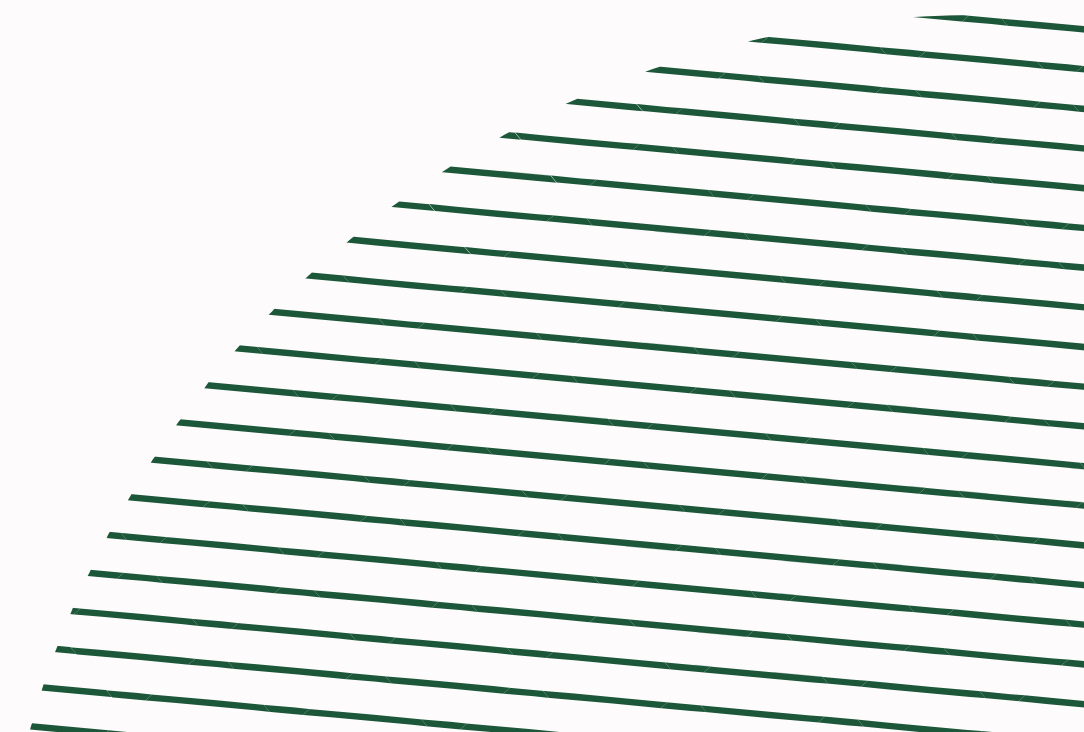

Kaukolämpö

Kaukolämmön päästöt olivat vuonna 1990 15,9 ktCO2e ja vuonna 2021 22 ktCO2e. Päästöt olivat nousseet vuoteen 2021 mennessä 38 %.

Vuonna 2021 kaukolämmön osuus seutukunnan kokonaispäästöistä oli 8 %.

300

250

200

150

100

50

0

1990

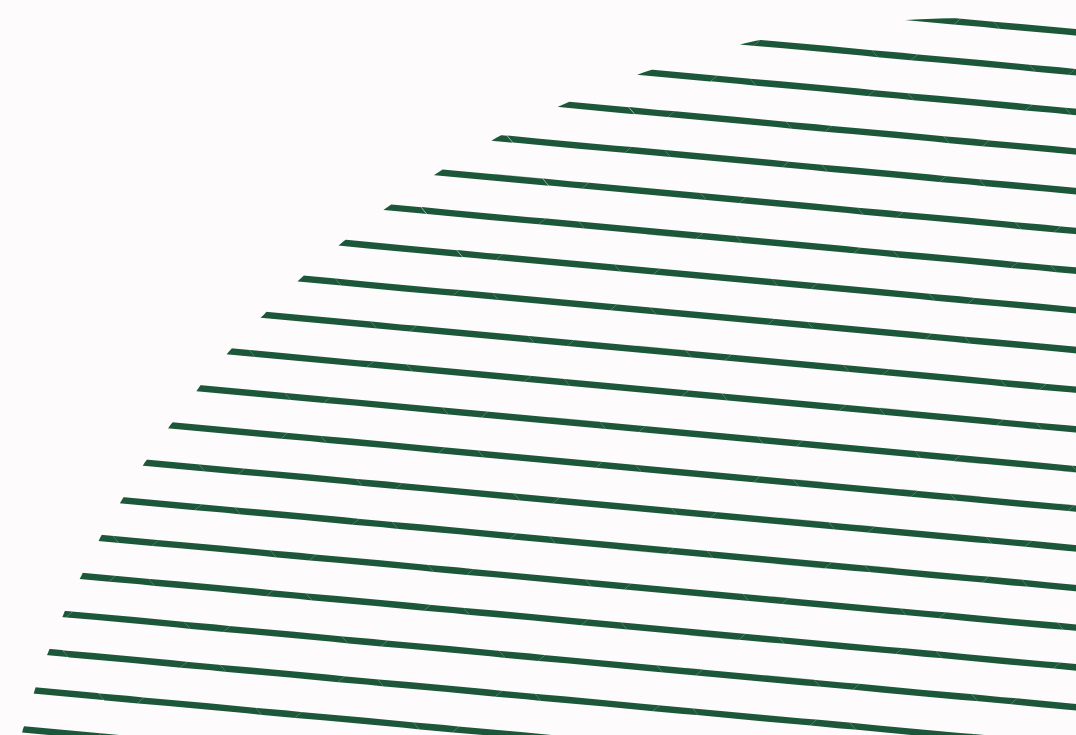

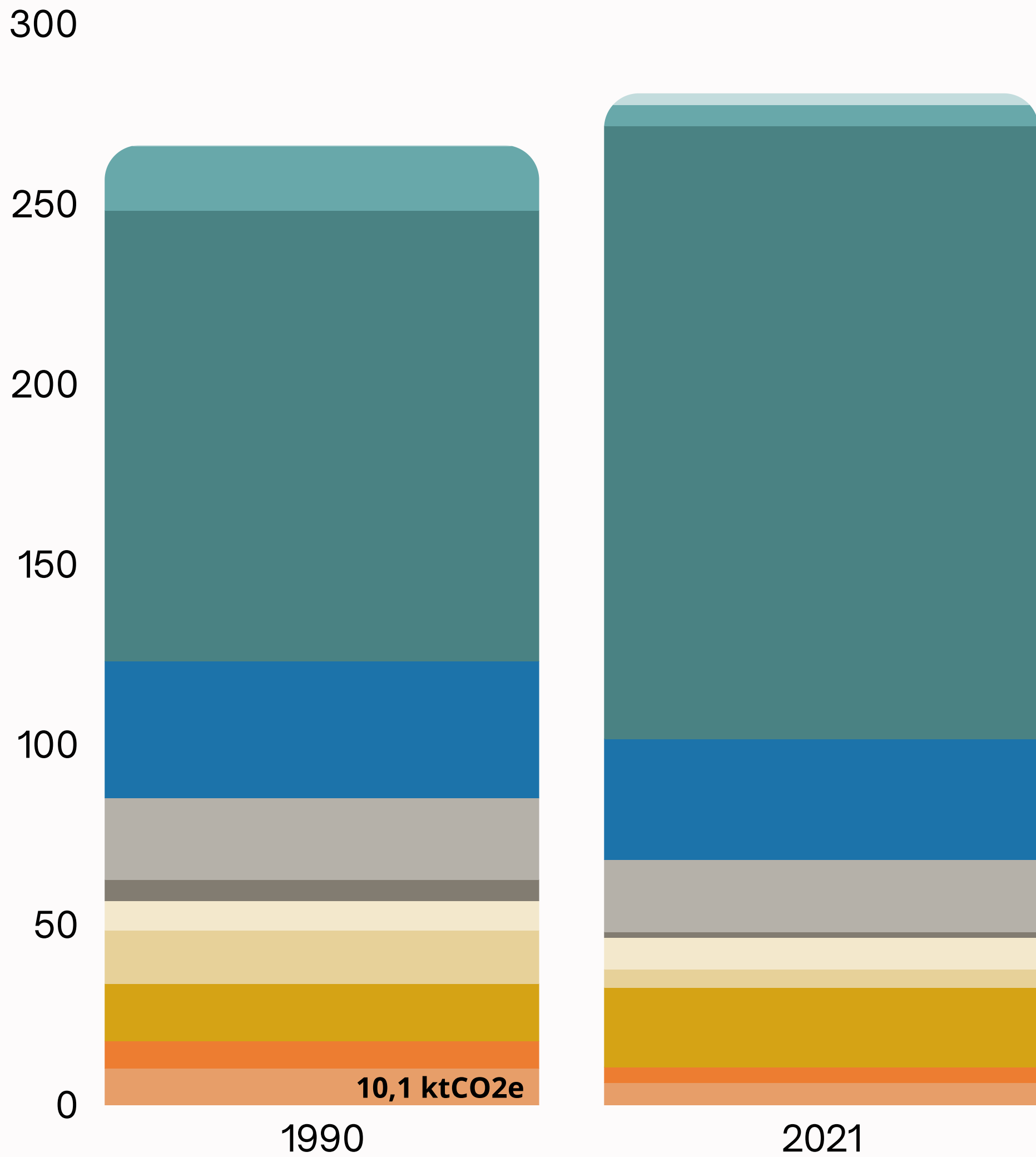
2021

Sähkölämmitys

Sähkölämmityksen päästöt olivat vuonna 1990 7,6 ktCO2e ja vuonna 2021 4,3 ktCO2e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 43 %.

Seutukunnan kokonaispäästöistä sähkölämmityksen osuus vuonna 2021 oli 2 %.

Kulutussähkö

Kulutussähkön päästöt olivat vuonna 1990 10,1 ktCO₂e ja vuonna 2021 6,2 ktCO₂e. Päästöt olivat laskeneet vuoteen 2021 mennessä 39 %.

Vuonna 2021 seutukunnan kokonaispäästöistä kulutussähkön osuus oli 2 %.

Kulutussähköön ei sisällytetä sähkölämmitystä tai maalämmön ja raideliikenteen sähkönkulutusta.

Yhteenveto

Seutukunnan kokonaispäästöt ovat hieman nousseet vuodesta 1990 vuoteen 2021 mennessä. Suurimmat päästöjä aiheuttavat sektorit seutukunnan alueella ovat maatalous, tieliikenne, työkoneet ja kaukolämpö. Suuri maatalouden päästösektori on tyypillistä myös muualla Pohjois-Pohjanmaalla. Päästölähteenä maatalous on sektori, johon kunta ei voi suoraan omalla toiminnallaan vaikuttaa. Kunta voi kuitenkin kohdistaa ohjaavia toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi, kuten opastusta ja neuvontaa. Myös muiden päästösektoreiden osalta päästövähennystoimenpiteet voivat sisältää sekä suoria, että välillisiä toimenpiteitä.

Ilmastosuunnitelmavelvoitteessa päästölaskentaan ei lasketa mukaan päästöhyvityksiä, joita voi saada esimerkiksi päästöttömän energian tuottamisesta. Kuitenkin Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan ilmastosuunnitelmassa tullaan ilmastosuunnitelmavelvoitteen mukaisen päästölaskennan lisäksi laskemaan päästöhyvitykset ja huomioimaan ne osana ilmastotavoitteita. Seutukunnassa on runsaasti rakennettua sekä suunniteltua tuulivoimaa ja jonkin verran biokaasuntuotantoa sekä aurinkopaneeleja, mitkä tullaan ottamaan huomioon päästöhyvityksiä laskettaessa.

Käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmiin voi tutustua tarkemmin [täältä](#).

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Siikalatva
Suomen keskipisteessä

LISÄTIETOJA

Tiina Mattila

Projektipäällikkö

044 5118 241

tiina.mattila@siikalatva.fi

Iida Rainio

Projektityöntekijä

044 5118 673

iida.rainio@siikalatva.fi

<https://siikalatva.fi/ilmastosuunnitelma-hanke/>

Lähteet

Syke, käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmä [https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuonekaasupaastot/Kayttoperusteisen_paastolaskennan_menete\(50082](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuonekaasupaastot/Kayttoperusteisen_paastolaskennan_menete(50082)

Syke, päästötietopalvelu <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Syke, skenaariotyökalu <https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>

Syke, kuntien ja alueiden käyttöperustaiset kasvihuonekaasupäästöt https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot_ja_indikaattorit/Kuntien_ja_alueiden_kayttoperusteiset_kasvihuonekaasupaastot